

NY SVENSK FISKERITIDSKRIFT

ORGAN FÖR SVENSKA FISKAREFÖRBUNDET

UTGIVARE: FISKERIINTENDENTEN DR. N. ROSÉN, GÖTEBORG.

Nr 13

1 JULI

1931

Vid återgivande av artiklar i denna tidskrift skall källan angivas.

Om fiskens motstånd mot vattenrörelser.

Sedan *F. Hossey* år 1912 publicerade sina undersökningar över fiskkroppens motstånd mot vattenrörelser («*Forme, Cuissance et Stabilité des Poissons*»), har denna fråga från biologisk synpunkt ej förrän på sista tiden åter blivit föremål för undersökningar. Dessa ha utförts av schweizaren dr. *W. Schmassmann* och närmast föranletts av behovet att närmare tränga in i dessa spörsmål för att kunna konstruera ändamålsenliga fiskvägar.

Schmassmann har vid sina försök använt en ränna med rinnande vatten, vars hastighet kunde regleras. Död fisk hölls i strömmen medelst en fin tråd, som var fästad på en våg, på vilken motståndet vid olika strömhastigheter kunde avläsas. En regnbågsforell, som var 31 cm. lång och vars största omkrets var 15.8 cm och vikt 370 gram, visade vid en vattenströmhastighet av 17, 27, 39 och 50 cm. i sek. ett motstånd av resp. 1.5, 4.5, 8.5 och 15 gram. För en karp, 34 cm. lång, största omkrets 24 cm. och vikt 820 gram, var motståndet vid en strömhastighet av 17, 33, 41 och 53 cm. resp. 4, 25, 42 och 50 gram. Denna försöksanordning hade emellertid den olägenheten, att större strömhastighet än 50 cm. ej kunde erhållas och att fisken vid minsta virvelrörelse i vattnet kom ur sitt normaläge, varvid trycket plötsligt förändrades och ej längre motsvarade fiskens naturliga inställning till det strömmande vattnet. Tillfälle erbjöds emellertid för *Schmassmann* att fortsätta försöken i en provningsanstalt för hydrometriska apparater. Där fanns en 300 m. lång kanal med stående vatten, genom vilket fisken genom särskilda anordningar kunde dragas. Den döda fisken intog snart horisontalläge men visade ofta roterande rörelser, varigenom mätningarna försvårades. Denna olägenhet undveks dock genom att använda levande i stället för död fisk. Av de härvid erhållna resultaten må följande anföras.

L = fiskens längd till stjärtfenan i cm.

H = » största höjd i cm.

B = » » bredd i cm.

O = » » omkrets i cm.

V = » vikt i gram.

h = hastigheten varmed fisken dragits fram i lugnvattnet = vattenhastigheten i cm. pr sek.

m = motståndet i gram.

Regnbågsforeller:

1)L=12.2		2)L=17.6		3)L=21.2		4)L=36.5		5)L=34.0	
h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
50	9	40.6	10	36	10	43	30	13.5	20
66	15	93.5	21	88	20	51.5	40	42	25
150	28	154.5	45	162	50	91	80	52	32
180	30	196	60	209	80	155	160	75	85
196	44	250	125			204	320	91	135
230	50	328	190			270	750	116	190
320	130					370	1800	141	260
380	200							167	430
								196	620
								235	950
								317	1750
								318	1800

Laxar:

L=88.5
H=12.8
B= 7
O=33.5
V=4640

h	m
43	120
68	180
95	270
95	210
127	320
139	350
161	450
182	550
204	800
222	1000
244	1250
266	1550
294	1700
333	2300
365	2700

Braxen:

L=24.0
O=19.5
V=255

h	m
76	30
110	50
167	200
218	450
295	950

Av försöken framgår bl. a. att motståndet vid mindre vattenhastigheter växer hastigare än vattenhastigheten. Vid större hastigheter synes däremot motståndet tilltaga ungefär lika med hastigheten (d. v. s. motståndet är en linear funktion av vattenhastigheten). Hos alla undersökta fiskar växer motståndet med tilltagande kroppsstorlek (vid samma vattenhastighet är dock motståndet ej proportionellt mot kroppsvikten).

Vad som är av praktiskt intresse för byggande av fiskvägar är framförallt den övre gräns för motståndet, som en fisk kan övervinna eller med andra ord den största vattenhastighet mot vilken fisken förmår simma. De försök *Schmassmann* anställt rörande denna fråga ha dock ej givit tillräckligt noggranna resultat. Försöken visade en kraft, som motsvarade 1/8 till 1/5 av kroppsvikten, men slutligen uppnåddes ett värde motsvarande en till en och en halv gång kroppsvikten. *Hossey* bestämde med hjälp av vissa apparater den största vikt en fisk kunde bära och *Schmassmann* har med utgångspunkt från dessa resultat beräknat kraftens förhållande till kroppsvikten hos en del fiskar. Av dessa beräkningar må följande anföras:

	maximal kraft (= belastning som ej längre kunde lyftas)	kroppsvikt	kraft i % av kroppsvikten
regnbågsforell	750 gram	564 gram	133 %
löja	35 »	39 »	89.7 %
»	12 »	15 »	80 %
karp	1400 »	1630 »	85.9 %
»	200 »	245 »	81.7 %
gädda	1300 »	1320 »	98.4 %
»	750 »	644 »	116.7 %
»	700 »	443 »	158 %
»	80 »	59 »	135.6 %

Förhållandet mellan kroppsvikt och kraftvärde är emellertid ej konstant, utan torde förändras åtminstone efter temperaturen. Men det torde dock vara användbart som ett medelvärde. En beräkning giver vid handen, att fiskar med kroppsvikt av medelstorlek göra relativt minsta motstånd eller med andra ord att av samma fiskart äro individer av medelkroppsvikt i stånd att övervinna större vattenhastighet än individer med mindre eller högre kroppsvikt. Mindre och större exemplar av regnbågsforeller skulle kunna övervinna en vattenhastighet av c:a 1.80 m. i sek. Vid konstruerandet av en fiskväg bör således beaktas, att nivåskillnaden mellan avdelningarne väljes så, att vattenhastigheten ingenstädes blir större än att ifrågavarande fiskart kan övervinna densamma (beräkning enligt formeln $h = \sqrt{2gn}$, där h = vattenhastigheten, $g = 9.81$, n = nivåskillnaden). För regnbågsforeller skulle nivåskillnaden få

vara högst 16.6 cm. Cirka 15 cm. nivåskillnad bör enligt Schmassmann i allmänhet vara maximum, om hänsyn tagas till alla vandringsfiskar. En viktig sak, som ofta förbisetts, är att fiskvägen måste vara tillräckligt djup (för lax 2 m.) och bred.

N. R.

Södra Sveriges Fiskeriförening.

Södra Sveriges Fiskeriförening har i år existerat i 25 år. I nr 1 av föreningens nu utgivna Skrifter för 1931 lämnar föreningens sekreterare fiskeriintendenten dr G. Swenander en översikt över föreningens verksamhet under de gångna åren. Föreningen tillkom år 1906 på initiativ av dåvarande fiskeriintendenten, sedermera byråchefen dr. Oscar Nordqvist. Föreningens uppgifter äro enligt stadgarna: 1) att genom anställande av planmässiga fiske- och fiskodlingsförsök i arrenderade eller egna vattendrag utbilda rationella brukningsmetoder för insjö- och dammkultur, 2) att frambringa och sprida för södra Sveriges naturförhållanden lämpade, snabbväxande fiskraser, 3) att inrätta och underhålla en skola för utbildande av insjöfiskare och fiskodlare, 4) att genom skrifter och instruktörer på allt sätt befordra sötvattensfiskets utveckling samt 5) att på sätt ske kan underlätta fiskens avsättning. För att kunna fylla de båda första av dessa uppgifter har föreningen anlagt försöksanstalter och arrenderat sjöområden på olika platser i Småland och Skåne, varvid början gjordes vid Aneboda i Småland. Efter 10 år omfattade dammanläggningen där ca. 42 har. Under senare år har dammodlingen kombinerats med ett mindre jordbruk. Växelbruk har i stor omfattning införts. Fiskeriskolan började sin verksamhet 1908. Undervisningen upptog 9, sedermera 10, månader, varvid huvudvikten lades på den praktiska utbildningen, medan den teoretiska blott omfattade 6 veckor. Senare uppdelades den teoretiska undervisningen på ett antal specialkurser. Fler-talet av landets länsfiskeritjänstemän ha vid skolan inhämtat sina grundläggande kunskaper rörande insjöfiske och dammkultur. Ett söt vattenbiologiskt laboratorium inrättades i Aneboda år 1907.

Det är ett betydelsefullt arbete föreningen nu efter 25 års verksamhet kan blicka tillbaka på. Föreningens startande har betytt ett genombrott i svensk sötvattenshushållning och den svenska fiskerinäringen står i stor tacksamhet till föreningen. Det är därför ett stort fiskerintresse för vårt land, att föreningen alltjämt erhåller det offentliga stöd som erfordras för dess verksamhet. Det torde vara den bästa önskan för föreningen, när den firar sitt jubileum.

N. R.

Meddelanden och notiser.

Nordsjökonventionen. Enligt uppgift har England hemställt, att Norge måtte biträda Nordsjökonventionen, enligt vilken bl. a. den territoriella fiskegränsen i Nordsjön räknas till 3 distansminuter, men Norge har avböjt.

Nya inseglingsfyror till Thyborön skola uppsättas under sommarens lopp.

Snurrevadsfisket vinner terräng. På Färöarna skall snurrevadsfiske upptagas, dels vid Färöarna dels vid Island. En del fiskare från Esbjerg ha engagerats som instruktörer.

Ingen silltull i England. I anledning av förslag att stoppa införseln av norsk sill till England har uttalande gjorts att det ej ingår i regeringens politik att införa skyddstullar, speciellt ej på livsmedel.

Fiskfilettillverkning i Danmark. Enligt uppgift produceras för närvarande ca 200 kg. fileter i den nya danska fabriken i Skelskør, men man arbetar ej med full produktion på grund av avsättningssvårigheter. Man arbetar emellertid energiskt för att få avsättning både inom landet och i utlandet. Fabriken liksom ock systerfabriken i Fredericia har haft flera stora leveranser till Schweiz. Man tänker särskilt kunna använda småfisk till fileter, då den är svår att sälja — husmödrar vilja ej köpa den.

En ny typ av iskross, »Creasy Ice Flaker» med vilken man erhåller isbitar utan skarpa kanter särskilt lämpliga för ispackning av fisk, har konstruerats och förts i marknaden av The Cochrane Corporation i Philadelphia.

Skydd för kräftbeståndet. Kungl. Maj:t har den 26 juni utfärdat bestämmelser till skydd för kräftbeståndet i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag (se denna tidskrift n:r 12 sid. 119).

Den norska lagen om export av sill har förnyats på ytterligare ett år med ganska överväldigande majoritet. Däremot blev lagen ej utvidgad till en allmän exportlag gällande andra varor än sill.

Prisuppgift rörande Kooperationen inom fisket. Juridiska fakulteten vid universitetet i Oslo har bl. a. uppställt följande som prisuppgift för erhållande av kungl. guldmedalj: »Samvirkeformer innen fiskeribedriften og de rettsregler og kotymer som knytter sig till dem.»

Challenger, ett nytt brittiskt fiskeriundersökningsfartyg på 1400 ton har nu löpt av stapeln. Det skall nästa år påbörja undersökningar i det arktiska området. Trådlösa telegram på särskild code skola sändas till England angående fisktillgången inom de områden, som undersökas. I år skall fartyget ut på en förberedande tur.

Arbetslösheten inom fiskerinäringen i Grimsby. Den 18 maj funnos 5.078 arbetslösa, som erhöles understöd, därav 4.032 män, 125 pojkar, 683 kvinnor och 238 flickor. Sedan dess uppgives arbetslösheten ha ökat i oroväckande grad.

Till fiskerikonsulent har Kronobergs läns hushållningssällskap antagit fiskmästare B. Johansson, Börringe.

Till fiskmästare i Börringeområdet har S. Sveriges Fiskeriförening antagit hr. N. Adolfsson.

Mot tull å fisk uttalade man sig allmänt vid tyska fiskhandlareföreningens nyligen hållna sammanträde i Hamburg. Förslag hade framkommit om tull på frusen havsfisk samt på levande rödspätta och torsk.

Kungl. kung. ang. understöd för främjande av fiske på avlägsna fiskevatten, den 5 juni 1931 (Sv. Förf. samling N:r 214).

§ 1.

Till bestridande på kostnaderna för anskaffande av utrustning med redskap för bedrivande på avlägsna fiskevatten av fisken, i vilka svenska fiskare icke eller endast i ringa omfattning deltagit, må fiskare, som därav äro i behov, kunna erhålla understöd av statsmedel (understödslån) till belopp, motsvarande högst fyrtio procent av sagda kostnader.

Till samme låntagare må ej för samma ändamål utlämnas mer än ett understödslån.

§ 2.

Understödslån åtnjutes räntefritt. Därest låntagare under tre på varandra följande år bedrivit fiske, som i § 1 sägs, vare han fri från skyldighet att återbetala lånet. I annat fall skall lånet återbetalas med lika belopp varje år under en tid av högst tio år, så framt icke Kungl. Maj:t med hänsyn till särskilda omständigheter medgiver befrielse helt eller delvis från återbetalningsskyldighet.

Där lån ej användes för avsett ändamål, må detsamma kunna uppsägas till omedelbar betalning.

§ 3.

Understödslån förmedlas inom Göteborgs och Bohus län av landstinget och inom övriga län av vederbörande hushållningssällskap.

§ 4.

Låneförmedlare, som önskar erhålla statsanslag för att därav utlämna understödslån, må för Göteborgs och Bohus län till länsstyrelsen och för övriga län till lantbruksstyrelsen därom ingiva skriftlig framställning med uppgift tillika för varje sökt lån rörande ändamålet med lånet, det av låneförmedlaren tillstyrkta beloppet och den tid, inom vilken lånet för det fall, att frihet från återbetalningsskyldighet icke kommer att åtnjutas, skall vara återbetalt.

§ 5.

Länstyrelsen i Göteborgs och Bohus län samt lantbruksstyrelsen må, efter prövning av gjorda ansökningar, inom det belopp, som för vardera av nämnda styrelser av Kungl. Maj:t bestämmes, bevilja vederbörande låneförmedlare statsanslag, åliggande det envar av styrelserna att om beviljade anslag meddela uppgift till statskontoret, som har att till vederbörande landsting eller hushållningssällskap utbetala beviljat anslag mot landstingets eller hushållningssällskapets förskrivning därå.

§ 6.

Vad av beviljat anslag icke varder för avsett ändamål disponerat skall av låneförmedlaren återbetalas till statskontoret.

Det åligger låneförmedlare att tillse, huruvida i 2 § angivet villkor för frihet från skyldighet att återbetala understödslån fullgöres, samt att, där villkoret ej fullgöres och Kungl. Maj:t ej medgiver befrielse från sådan skyldighet, ansvara för lånets återbetalning till statsverket.

§ 7.

Länstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, respektive lantbruksstyrelsen har att övervaka, att i 6 § föreskriven återbetalningsskyldighet av låneförmedlare fullgöres.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1931.

I anledningen av kungörelsen har landstinget i Göteborgs och Bohus län utfärdat tillkännagivande, att lån skall sökas senast den 10 juli.

Fiskerikurs å Sämsholm. Den av Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps fiskeristyreelse anordnade kursen i fiske och fiskodling i dammar hölls å Sämsholm den 11—13 juni. I kursen, som var den andra i

ordningen inom området, deltog 26 personer från olika delar av Sjuhäradsbygden varav en del dock voro förhindrade närvara hela tiden. Föreläsare och instruktörer voro fiskerikonstulenterna F. Olofsson, Mariestad, och E. A. Skoglund, Borås.

Föreläsningarna behandlade de olika fiskslagens levnadsvanor och fisket efter dem, konstbefruktning och kläckning av rom, förbättring av fiskarnas lekplatser, fiskerilagstiftning, fiskerätt, fiskevårdsföreningar, fiskebokföring, fiskredskapens skötsel och vård, anläggning och skötsel av fiskdammar, karp-, sutare-, gädd- och forellodling i dammar.

Den praktiska undervisningen omfattade notdragning, nät, ryssje- långrevs- och krokfiske med mekanisk krok, utfiskning av en fiskdamm, demonstration av nedläggning av munk (trumma med ståndrör) i en dammvall, byggande av sådan, slaktning och packning av fisk, demonstration av gäddkläkningslådor, förgårdsryssja, kräftburar, olika sportfiskeredskap m. m. Dessutom förekom diskussioner rörande olika fiskefrågor.

En av de å egendomen befintliga 12 fiskdammar om en sammanlagd areal av 35—40 tunnland, använda för odling av karp, sutare och uppdragning av gäddungar, demonstrerades.

En del gratislitteratur rörande fiskodling, gäddodling och dammhushållning jämte fiskebokföringsformulär och stadgeförslag för fiskevårdsföreningar utdelades.

Vid kursens avslutning framförde äldste kursdeltagaren överstelöjtnant G. Rutbäck, Borås, ett varmt tack till kursledarna för det lärorika och instruktiva sätt, varpå undervisningen varit organiserad och ordnad, samt för deras framgångsrika insats till fiskerinäringsens främjande genom deras förtjänstfulla sätt att leda undervisningen vid kursen.

Även till ägaren av Sämsholm, patron Carl Andersson, framfördes ett tacksamt erkännande såväl för hans stora intresse för fiskodlingens befrämjande som även för den utmärkta inkvartering och förplägnad, vilka deltagarna kommit i åtnjutande av till mycket moderat pris.

Slutligen framhöll äldste deltagaren det goda kamratskap, som varit rådande under kursen, samt uttalade en förhoppning om att deltagarna var och en i sin stad skulle söka väcka intresse och förståelse för de fördelar, som en rationell fiskodling kunna medföra. *Deltagare.*

Om strömmingsnoteringen och rapporteringen i Stockholm skrivs följande i Stockholms läns fiskareförenings nu utkomna redogörelse:

Undertecknad Martin deltog i strömmingsnoteringen under årets fem första månader, d. v. s. så länge, som det i föreningens stat upptagna anslaget för detta ändamål räckte.

Stockholms fiskhandlareförening upphörde under sommaren med att genom ombud vara representerad i noteringskommissionen. Anledningen härtill uppgavs vara fiskareförenings visade brist på intresse genom att icke låta sig representera genom ombud, som personligen och dagligen deltog i noteringsarbetet.

Under våren och försommaren uppstod å vissa platser ett påfallande missnöje bland fiskarna med strömmingsnoteringen och verkningarna av densamma. Orsakerna härtill berodde på flera omständigheter. Dels bedrev fiskhandlarna en intensiv agitation bland fiskarna mot noteringen, vilken förmenades vara orsaken till att fiskarna erhöles så dåligt betalt, då verkliga orsaken var att tillskriva större tillförsel av strömming till huvudstaden än vad som normalt motsvarade behovet och ingenting var ordnat för tillvaratagandet av och på annat sätt nyttiggörandet av överskottsströmmingen. I de fall tillförseln var ringa klagades på, att noteringen var orsaken till att fiskhandlarna icke kunde ta ut det högre pris av konsumenterna, som de eljest skulle ha kunnat göra därest icke noteringen funnits och därigenom skulle även fiskarna indirekt blivit lidande på noteringen. Man vände sig med andra ord emot själva noteringsprincipen i stället för mot noteringskommissionen, som prissatt strömmingen och därför bort angripas, därest skäl därtill ansetts föreligga.

Så småningom fingo dock fiskarna klart för sig att genom strömmingsnoteringen införts en viss ordning och reda på strömmingsmarknaden, speciellt ifråga om möjligheten för fiskarna att kontrollera att de verkligen erhålla sin överenskomna andel av de för dagen gällande noteringspriserna. De erinrade sig också att det visst icke var vanligt före noterings införande att de erhöles så särskilt bra betalt för sina insända fångster, därför att konsumenterna i Stockholm fingo betala relativt höga priser för strömmingen. En erinran om de förhållanden som rådde ifråga om strömmingshandeln i Stockholm före 1927, då Stockholms läns fiskareförening under trycket av den lågkonjunktur, som då rådde, bildades och gick till ögonblicklig aktion med resultat bl. a. att noteringen infördes, behövde nog ibland även göras. Det hade även spritt sig bland fiskarna, att noteringen invercade gynnsamt även för de fiskare, som avsatte sin strömming på andra orter än Stockholm.

Fiskarna hade icke heller kunnat undgå att iakttaga att rent katastrofala prisfall inträtt ifråga om priserna på andra livsmedel såsom kött och fläsk, vilket även måste inverka vid prissättningen av strömmingen. Till sist skedde en påtaglig strömkantring bland fiskarna, beträffande deras uppfattning om lämpligheten att bibehålla noteringen och mot slutet av året torde den mening vara tämligen allmän att noteringen bör bibehållas. Vid uppgörande av stat för föreningens verksamhet under 1931 har därför också upptagits medel till bestridande av kostnaderna för deltagande med ett ombud i noteringskommissionen under 1931.

Ett visst samband med möjligheten till sättande av ett rättvist pris på strömmingen har även det förhållandet, att norsk småsill och även sådan från västkusten saluföres under benämningen strömming. Sålunda har uppmärksamats att en partiäffär, belägen i Västsverige, annonserade i de dagligen utkommande Stockholmstidningarna att dagfärsk strömming försäljes till billiga priser i större och mindre partier samtidigt som det bevisligen var knapp tillförsel på strömming utefter hela ostkusten. Vid närmare undersökning visade det sig också att den salubjudna »strömmingen» var norsk småsill. Då denna småsill tillhandahålles till fabulöst billiga priser och i övrigt till utseende och storlek är förvillande lik strömming, även om den i smak icke kan jämföras med strömming, så får man icke förundra sig över att affärsmännen föredraga att inköpa den billigare småsillen och saluföra den under benämning strömming och därvid tillgodogöra sig de relativt höga noteringspriserna på strömming. Att systemet kan florera i den omfattning som det verkligen gör, beror givetvis på konsumenternas bristeande förmåga att skilja på småsill och strömming.

För den, som dagligen sysslar med att söka åt fiskarna bereda största möjliga valuta för det på fisket nedlagda arbetet och de därmed förenade kostnaderna, står det dock klart att det anmärkta förfaringsättet icke kan få fortgå opåtalat så länge till. Ty först och främst är det obestriddigt att anse som bedrägligt förfarande att salubjuda en vara under en benämning, som ger sken av att varan är en annan och bättre än vad den i verkligheten är, och för det andra är det orätt mot fiskarna, både de, som fiska småsill och de, som fiska strömming, detta tillvägagångssätt. De, som fiska småsill skulle givetvis få ut ett betydligt bättre pris för sin småsill, om de visste att densamma såldes för strömming och åtgången på verklig strömming blir aldrig densamma då det finns gott om småsill, men konsumenterna få det

oaktat betala som för verklig strömming. Hur det skall rädas bot mot dessa anmärkta förhållanden är däremot svårt att ange. Dock synes det som om en effektiv lag om ursprungs-beteckning är av behovet påkallat, i detta som så många andra avseenden. Måhända kan även det framlagda lagförslaget mot illojal konkurrens åstadkomma nödigt skydd i detta avseende. Under alla förhållanden är frågan av så stor betydelse att densamma bör ägnas större uppmärksamhet än vad hittills skett eller ansetts behövt.

Under året har rapportering av insända fångster skett ungefärligen i samma omfattning som året därförut. Att densamma kan göra ännu bättre är uppenbart, och i den mån föreningen växer sig starkare och föreningsmedlemmarna få klart för sig betydelsen av denna rapportering, torde det också kunna förutsättas att rapporteringsapparaten blir så fullkomlig som möjligt. Det förekommer dock fortfarande att uppköpare införa strömming från såväl Stockholms som andra län utan att rapportera densamma. Att enskilda uppköpare söka undandraga sig den nödvändiga rapporteringsskyldigheten kan dock förklaras om icke försvaras. En del grossister konkurrera nämligen om fiskarens fångster och då anse de givetvis det icke ligga i deras intresse att för konkurrenten bekantgöra sina uppköpsaffärer. Då inrapporteringen skall ske till fiskhallen förklarar en del uppköpare att de icke vilja underkasta sig skyldigheten att rapportera. Huruvida med anledning härav inrapporteringscentralen bör kvarbliva i fiskhallen eller förflyttas till en mera neutral plats är en lämplighetsfråga och bör bedömas utslutande med hänsyn härtill. Aktuell kan frågan dock icke anses bli annat än i samband med en eventuell förändring beträffande avsättningsfrågans ordnande på det ena eller andra sättet.

Fiskarena sakna dock grundad anledning att undandraga sig rapporteringen. I den mån de kunna genom rapporteringen bidra till att få en samlad överblick av tillförselmängden av strömming till huvudstaden, vilket är av största betydelse för de, som blivit satta att med ledning av dessa rapporter prissätta strömmingen, bör envar bidra till att rapporteringsapparaten blir så fullkomlig som möjligt.

Den tiden bör för övrigt numera vara förbi, då det fanns fiskare, som trodde att de möjligen skulle kunna erhålla bättre betalt genom att underlåta att rapportera. Så upplysta böra alla fiskare genom deltagande i flerårigt föreningsarbete vara, att de ha klart för sig att ett orapporterat större tillskott av strömming, som icke tagits med i

beräkningen vid noteringens sättande, ofelbart har till påföljd att noteringspriset icke kan hållas, för så vitt icke det fastställda noteringspriset varit alldeles för lågt satt. Det förutsättes dock att noteringskommissionen vid sin prissättning söker sätta ett så rättvist pris som möjligt, med hänsyn tagen till alla på prisfrågan inverkan faktorer.

En fråga som dock måste ordnas bättre, är på vad sätt fiskarens mottagare i Stockholm lämpligast skola hållas underkunniga om, då fångster finnas upptagna, men på grund av kommunikationsförhållandena icke kunna införas till huvudstaden samma dag. Så länge strömmingshandeln är ordnad enligt nuvarande grunder kan icke räknas med att mottagarna i Stockholm hava så stort intresse av att gynna speciellt Stockholms läns fiskare, att de för den skull försumma att införa strömming i mån av behov från annat håll. För dem är strömmingshandeln en affär och ingenting annat. Kunna de icke en dag erhålla strömming från det ena hållet vända de sig till ett annat. Med den decentralisering av strömmingshandeln, som nu förekommer i Stockholm, måste det räknas med att varje uppköpare har ett visst antal minuthandlare till kunder, som han måste förse med strömming, var han än skall ta den ifrån. Ty gör han icke det, så gå kunderna till konkurrenten och gör sina inköp. Men man bör dock söka göra det bästa möjliga under förhanden varande förhållanden. Det sker bäst genom att fiskarena var dag hålla sina mottagare i Stockholm underkunniga om då strömmingsfångster, åtminstone av någon större betydelse, erhållits även om dessa icke, på grund av brist på kommunikationsmedel, kunna införas förrän någon dag senare. Det betyder icke så mycket om en sådan intelefonerad uppgift icke stämmer alldeles på trumman när, det väsentliga ligger uti att mottagaren i god tid får kännedom om att strömming i större eller mindre partier är att förvänta från den ena eller andra platsen. Därigenom kunna fiskarena själva medverka till att mottagaren i Stockholm icke onödigtvis inköper strömming från annat håll och på så sätt tillför huvudstaden större mängder strömming än som motsvarar behovet, med ty åtföljande prisfall.

Försök till åstadkommande av en dylik ordning har gjorts och vikten av att en dylik ordning införes, har av undertecknad framförts vid besöken å lokalavdelningsmötena, dock ännu utan synligt resultat. Här har lokalavdelningarna en synnerligen stor uppgift att fylla, en uppgift som endast den och ingen annan kan fylla.

Här omnämnda intelefonering berör icke den ordinarie inrapporteringen från på för-

hand bestämda rapporteringsstationer, vilka som bekant avser ett sammanförande av från olika håll före ett visst klockslag inkomna fångstuppgifter i och för fastställande av ett för dagen lämpligt noteringspris, medan den mera tillfälliga uppgiftens intelefonering utgör så att säga en varning till mottagaren, att göra sig beredd på att mottaga fiskarens fångst och avsätta den till bästa möjliga pris. Har mottagaren erhållit en dylik påstötning och det oaktat fortsätter att uppköpa från annat håll, då har fiskaren erhållit klara belägg för att hans ombud icke tillvaratager hans intressen i den utsträckning han av ombudet har rätt att fordra.

Insjöfiskeförsök. I Nr 1 av Södra Sveriges Fiskeriförenings skrifter för 1931 sammanfattar doc. H. Nordqvist de huvudsakliga resultaten av föreningens insjöfiskeförsök i följande punkter:

1) I synnerhet i Ellesta- och Snogeholmsjöarna men även i Havgårdssjön och i nägon mån i Krageholmsjön har föreningen förutom andra fiskesätt med framgång använt fiske med stornet efter tyskt mönster.

2) På grund av detta intensiva fiske erhöles i de tre förstnämnda sjöarna under de första arrendeåren en ganska hög viktavkastning (15—30 kg pr år och har) bestående i främsta rummet av braxen och gädda. Under de följande åren blev den totala viktavkastningen väsentligt lägre, vilket beträffande Ellesta- och Snogeholmsjöarna dock delvis torde ha berott därpå, att undermålig braxen, som under de första åren utgjort en betydlig del av fiskfångsten, senare icke blev upptagen. Tydligt är emellertid, att ett så pass intensivt fiske, som förekommit i de nämnda sjöarna, förutsätter ofta upprepade, tillräckligt starka inplanteringar av lämpliga fiskarter, om en hög viktavkastning skall kunna uppehållas i längden.

3) Snogeholmsjön är den enda av föreningens skånska sjöar, i vilken abborren spelat en mera framträdande roll. Medan de första årens intensiva fiske verkade starkt reducerande på bestånden av flera andra fiskarter, synes abborren i Snogeholmsjön under en följd av år framåt tvärtom väsentligt ha ökat i mängd, vilket kan tänkas ha stått i samband med den betydliga reduktionen av gäddbeståndet. Senare inträffade en plötslig, mycket stark tillbakagång i abborrfisket, troligen åtminstone delvis en följd av gösbeståndets samtidiga tillväxt.

4) Flertalet av de inplanteringar föreningen företagit ha givit tydliga positiva resultat. Detta har varit fallet beträffande a) inplanteringarna av större sättål (från Trollhättan, Elbe och Trelleborgs hamn)

i Ellesta- och Snogeholmsjöarna ävensom av engelsk glasål i Fjällfotasjön, b) inplanteringarna av 1-somrig gös i Ellestasjön och Börringe Storsjö samt c) sutareinplanteringarna i Ellestasjön, Fjällfotasjön och Börringe Klostersjö. I alla dessa fall har värdet av den genom inplanteringarna åstadkomna fångstökningen väsentligt överstigit inplanteringskostnaderna.

5) Mindre gynnsamt ha karpinplanteringarna utfallit. I Ellestasjön, där ofta upprepade, delvis betydliga karpinplanteringar förekommit, ha under årens lopp visserligen avsevärda mängder karp blivit fångade, men den sammanlagda fångstmängden (849 kg) har dock varit för liten i förhållande till inplanteringarna. Detta otillfredsställande resultat torde huvudsakligen bero på de svårigheter, varmed karpfångsten är förenad. På grund av dessa svårigheter torde inplantering av karp i naturliga vatten endast i sällsynta undantagsfall kunna tillräddas.

6) Sjön Lammen i Småland har i medeltal för åren 1908—1925 lämnat en avkastning av 3,5 kg fisk och 2,9 tjog kräftor eller sammanlagt 6,4 kg + tjog pr år och ha. På senare åren regelbundet verkställda inplanteringar av sikyngel i Lammen synas nu börja giva positiva resultat.

Om produktion av inplanteringsfisk. Doc. H. Nordqvist skriver i Nr 1 av Södra Sveriges Fiskeriförenings Skrifter för 1931 följande angående i Aneboda utförda försök rörande produktion av inplanteringsfisk:

En särskild grupp för sig utgöra de försök, som i Aneboda utförts rörande produktion i dammar av mera försigkommen inplanteringsfisk för fria vatten. De fiskslag det vid dessa försök huvudsakligen varit fråga om äro gös, gädda, sik och braxen.

De praktiskt viktigaste resultaten ha erhållits beträffande produktion i dammar av 1-somrig gös. Dessa resultat, som av allt att döma icke blivit allmännare kända, äro i korthet följande:

1) En damm, som skall användas för produktion av 1-somrig gös, får icke erhålla någon som helst annan fiskbesättning.

2) En sådan damm skall stå fullständigt torr ända tills gösrommen anländer, då dammen dämnes upp samtidigt som gösrommen utlägges för kläckning i särskilda vid inloppet placerade sumpar eller korgar. Så länge rommen ännu är okläckt hålles vattentillströmmingen svag men ökas efter kläckningen, så att dammen fortast möjligt vattenfylles.

3) När vattenståndet i dammen nått avsedd höjd, avstänges vattentillloppet fullständigt. Senare intages vatten endast i den mån vattenståndet i dammen sjunker.

Någon avrinning från dammen får under inga förhållanden förekomma under de första sex veckorna efter kläckningen och är icke heller senare önskvärd. Härav framgår, att endast dammar med fullständigt reglerbar vattentillströmning kunna användas för produktion av 1-somrig gös.

4) Gösdammar böra ha relativt stora vegetationsfria vattenytor.

5) Gösdammar böra helst icke vara mindre än 1 ha.

6) Gösdammar böra utfiskas tämligen tidigt på hösten, i vanliga fall i början av september, dock icke vid mycket varm väderlek. Väntar man längre med utfiskningen uppstå oftast betydliga förluster genom kannibalism.

Avsiktig gäddodling i dammar har i Aneboda endast förekommit i ringa utsträckning. Det har dock visat sig att i mindre dammar endast en försträckning av ynglet under 3—4 veckor kan ifrågakomma beroende på den hos gäddan mycket tidigt inträdande kannibalismen. Såsom förut framhållits erhållas som regel vid utfiskning av stora karp- och sutaredammar betydande mängder smågäddor. I sådana stora dammar, som utfiskas vartannat år är det oftast i främsta rummet frågan om 2-somrig gädda vägande 50—100 g. Sådana 2-somriga gäddor utgöra ett förträffligt inplanteringsmaterial för sjöar. I andra fall erhålles vid utfiskningarna även 1-somrig gädda, som ibland kan bli nästan lika stor men för det mesta endast är 12—15 cm. lång.

I Aneboda ha upprepade gånger gjorts försök med insättning av sikyngel i vanliga karp- och sutaredammar. Det har härvid visat sig, att sikynglet trives och växer förträffligt även i helt grunda och om sommaren starkt uppvärmda dammar, men att den 1-somriga siken är mycket ömtålig och svår att utfiska och transportera. Som exempel på resultatet av sikodling i dammar i Aneboda må här följande två fall anföras:

Våren 1925 insattes — förutom full besättning av karp och sutare — 1,000 st. yngel av Allgunnen-sik i en c:a 5 ha stor damm. På hösten erhöles här 800 st. 1-somrig sik med en medelvikt av 45 g. Våren 1926 insattes i en annan ungefär lika stor damm jämte en stark besättning av 1- och 2-somrig sutare 7,000 st. nykläckt yngel av nyssnämnda siksart. På hösten erhöles 3,350 st. 1-somrig sik med en medelvikt av 11 g.

Föreningens braxenodlingsförsök ha som regel tillgått så, att befruktad braxenrom tagits på lekplatserna i någon sjö med storvuxen och god braxenstam. Denna rom har sedan blivit utkläckt i flytande kläckningslådor i dammar, som även erhållit annan fiskbesättning. Detta torde vara orsaken till, att antalet på hösten erhållen 1-somrig braxen aldrig blivit vidare stort trots att rommängden ofta varit rätt betydlig. Det hittills bästa resultatet erhöles senaste sommar i en c:a 0,5 ha stor damm med mycket svag annan fiskbesättning. Här erhöles på hösten 8,600 st. 1-somrig braxen med en medelvikt av 2,3 g. I ett annat fall erhöles i en 0,7 ha stor damm 7,332 st. 1-somrig braxen med en medelvikt av 2,44 g. Skulle för braxenodlingsförsöken kunnat disponeras större dammar, som fått stå torra till kläckningstiden och sedan icke erhållit annan fiskbesättning skulle säkerligen mycket bättre resultat kunnat erhållas.

Statens försöksanstalt för sötvattensfiske.

Anstalten kommer att anläggas på Lovön i Mälaren. Kungl. Maj:t har av vattenavgifter anvisat 15 000 kr. för detta ändamål. Som bekant har medel till anstalten anslagits ur Knut och Alice Wallenbergs fond.

Utdrag ur Malmöhus läns hushållnings-sällskaps fiskmästares årsberättelse för 1930.

Väderleken var under våren gynnsam för kläckningen av karp- och sutarerom. Under de 2 närmast föregående åren har leken däremot i det närmaste misslyckats. Under hösten har från fiskodlare förmedlats försäljning av 100 kg. sutare. Fiskinplantering har företagits i Ringsjön: 5000 st. 1-somrig gös och 60 000 st. nors (till föda åt gösen), 191 000 st. ålyngel. Försök har med gott resultat gjorts med kläckning av braxenrom i en särskilt konstruerad kläckningslåda. Ett 20-tal dylika kläckningslådor ha därför nu anskaffats. Det sikyngel, som år 1927 inplanterades i Ringsjön, har gått mycket bra till och uppnått en vikt av 4 à 6 hg. pr st. I Vombsjön ha inplanterats 8 000 st. 1-somrig gös. Gädd- och ålfisket har under året varit betydligt bättre än under föreg. år, sik- och kräftfisket däremot sämre. Transportförsök med levande fisk ha med tillfredsställande resultat utförts (varför fört redogjorts i denna tidskrift). Ett flertal andra arbeten av olika slag ha dessutom utförts.